

OK25

**DER ER RÅD
TIL EN GOD
OVERENSKOMST**

ENHEDSLISTEN

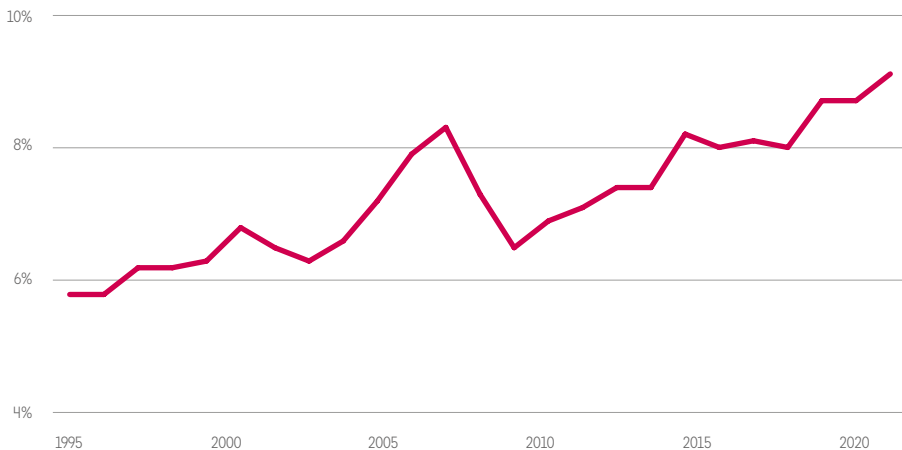
DER ER RÅD

Fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer forhandler endnu en overenskomstfornyelse på det private område, og helt som sædvanlig, så påstår virksomheds-ejerne at: Der ikke er råd!

Det passer ikke. De private virksomheder har haft historisk store overskud, direktørerne har fået store lønstigninger, og der er udbetalt svimlende summer i udbytter til aktionæerne.

Der er så rigeligt råd til en god overenskomst, som sikrer markante lønstigninger, et markant løft af de laveste lønninger, værn mod løndumping og kortere arbejdstid, for at nævne nogle få af de krav, fagbevægelsens medlemmer har rejst. Det handler udelukkende om, hvem der skal have overskuddet af vores arbejde: de rigeste 1% eller os de 99%.

DEN RIGESTE 1%'S ANDEL AF DANSKERNES SAMLEDE INDKOMST

Tallene for 2023 - 2024 er ikke beregnet endnu, men alt tyder på at tendensen er fortsat.

KILDE: AE RÅDET

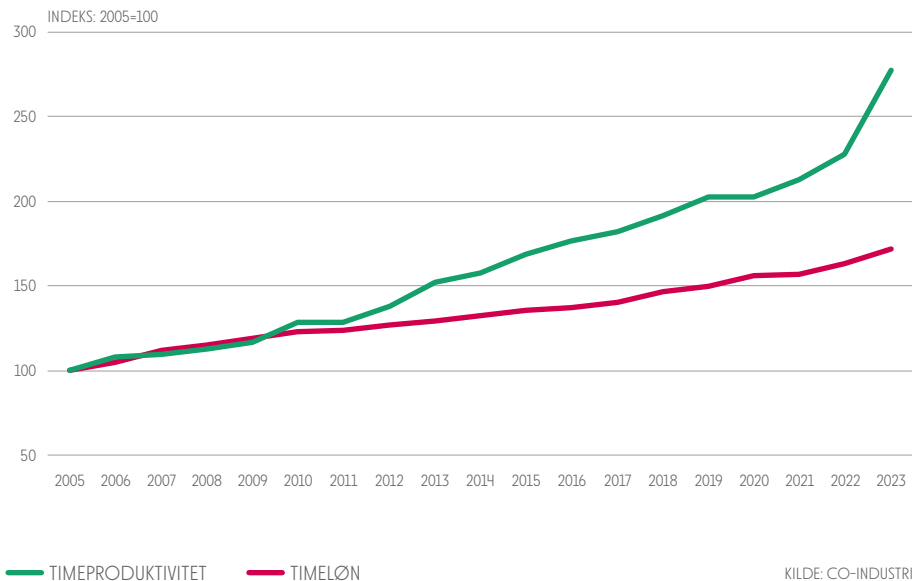

LØNNEN ER IKKE FULGT MED PRODUKTIVITETEN

Inflationen i 2022 gjorde et voldsomt indhug i arbejdernes købekraft. Men lønstigningerne har været højere end normalt i 2023 og 2024 på det private område, og samlet set blev reallønnen for private arbejdere genoprettet i løbet af 2024 i forhold til niveauet i 2021.

Men selvom reallønnen således er genoprettet for de fleste private arbejdere, så er lønnen ikke fulgt med udviklingen i arbejdernes produktivitet. Man kan sige, at vi er tilbage til 2021-niveauet igen, men mangler den lønstigning, som vi burde have fået i takt med, at vi er blevet mere produktive de sidste tre år.

UDVIKLING I TIMELØN OG TIMEPRODUKTIVITETEN I INDUSTRIEN

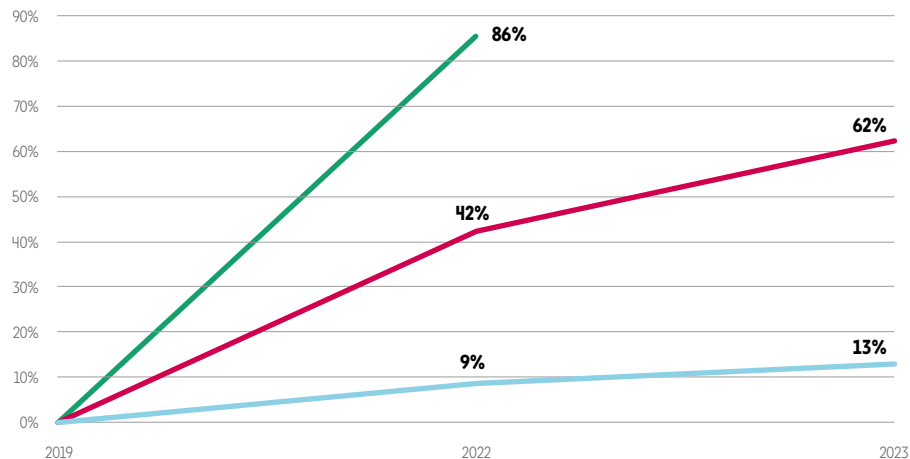
OVERSKUDDENE STIGER KRAFTIGT OG UDBYTTERNE LIGESÅ

For mange virksomheder går det rigtig godt, og virksomhedernes overskud stiger.

I 2022 var overskuddene i danske virksomheder på ca. 734 mia. kr., og ejerne af virksomhederne fik udbetalt 306 mia. kr. til sig selv. Tallene for overskuddene i 2023 var ikke offentliggjort, da pjecen blev udgivet, men der blev udbetalt knap 350 mia. kr. i udbytter til ejerne af virksomhederne i 2023.

Denne guldregn dryppede ikke på de ansatte, som skaber værdierne. Fra 2019 til 2023 er udbytter til virksomhedsejere og aktionærer steget med 62 %, mens lønnen kun er steget med 13 %.

UDVIKLING I VIRKSOMHEDERNES OVERSKUD, UDBETALT UDBYTTER OG LØNSTIGNINGER TIL ARBEJDERE

— VIRKSOMHEDERNES OVERSKUD

— UDBETALT UDBYTTE, IKKE-FINANSIELLE SELSKABER

— LØNSTIGNINGER TIL ARBEJDERE, PRIVAT SEKTOR

KILDE: DANMARKS STATISTIK

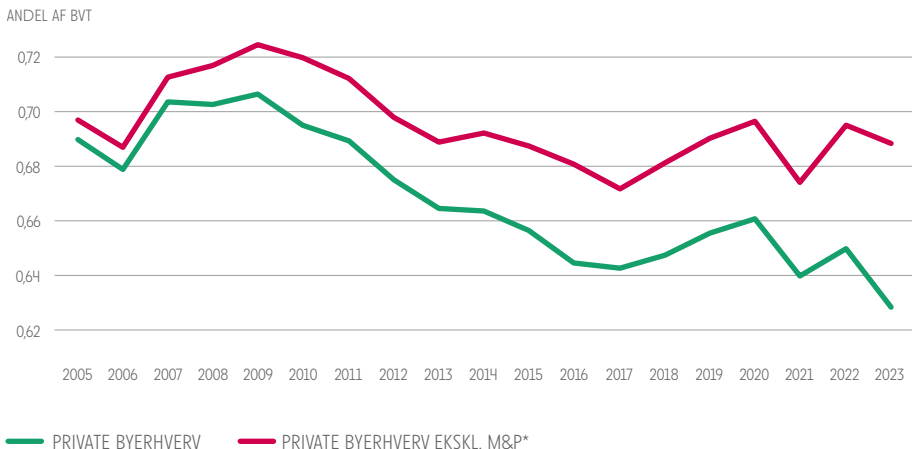

LØNNEN FØLGER IKKE MED OVERSKUDET

Virksomhedernes overskud er stukket af fra lønnen. Resultatet er, at arbejderne får en stadig mindre del af det overskud, de er med til at skabe for virksomhederne. Det er det man kalder for lønkvoten, og den er faldet.

Hvis lønkvoten fra 2010 havde været den samme frem til 2023, skulle lønningerne samlet set være 11% højere i 2023. Det svarer til, at der skulle udbetales 112 mia. kr. mere i lønninger i 2023 i de såkaldte private byerhverv. De private byerhverv omfatter byggeri, industri og private tjenesteydende erhverv (handel, erhvervs-service mv.), hvor størstedelen af de privatansatte arbejder.

UDVIKLING I LØNKVOTEN I DE PRIVATE BYERHVERV

* M&P (merchancing og processing) dækker over virksomheder, der har store aktiviteter i udlandet, det er fx Novo Nordisk. M&P-virksomhederne har mange aktiviteter i udlandet, og de trækker store overskud hjem fra udlandet, men disse M&P-virksomheder har et begrænset antal ansatte i Danmark ift. deres størrelse. Derfor medvirker disse virksomheder til et kraftigere fald i lønkvoten, hvorfor den grønne kurve er faldet mere end den røde.

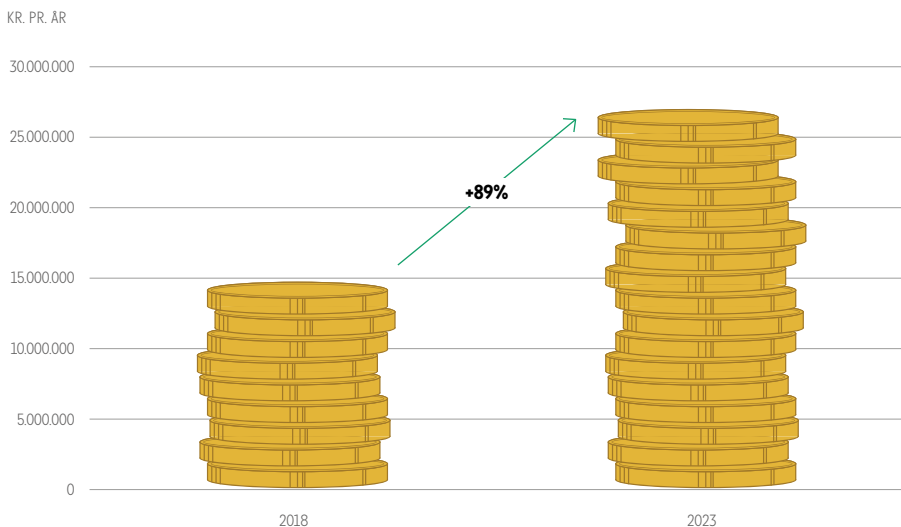
KILDE: DET ØKONOMISKE RÅD, DANSK ØKONOMI EFTERÅR 2024

LØNFEST FOR TOPCHEFER

Mens arbejderne måtte kæmpe for at indhente reallønstab, har topcheferne fortsat haft en lønfest. Direktørerne i C25-virksomhederne, landets største børsnoterede virksomheder, indkasserede samlet set 691 mio. kr. i løn i 2023. Den gennemsnitlige løn for de 25 topchefer var således ca. 27,6 mio. kr. i 2023. Det er en solid lønfremgang på 89% i forhold til 2018, hvor den lå på ca. 14,6 mio. kr.

De 25 direktører i disse virksomheder har i gennemsnit tjent 47 gange mere end gennemsnitsdanskeren i 2023. Så sagt på en anden måde: Når direktøren har været på kontoret i 8 dage, så har direktøren tjent lige så meget som en gennemsnitsdansker tjener på et år. Og når direktøren har været på arbejde et år, så har direktøren tjent mere end, hvad en faglært tjener igennem et helt arbejdsliv!

HVIS VI SKAL ARBEJDE MERE, SÅ SKAL VI OGSÅ HAVE MERE UD AF DET

Regeringen lægger op til, at Folketinget efter nytår skal stemme om en stigning i pensionsalderen til 70 år.

Da Folketinget, med det såkaldte 'Velfærdsforlig', besluttede at pensionen gradvis skulle stige, blev vi stillet i udsigt, at en stigning i pensionsalderen skulle kompenseres med mærkbart bedre arbejdsmiljø og et stærkere velfærdssamfund. Men velfærden og arbejdsmiljøet er ikke fulgt med.

Som det er blevet vist i denne pjece, så får arbejderne en stadig mindre del af det overskud, vi skaber, når vi går på arbejde i virksomhederne. Hvis vi nu skal arbejde længere, så øger vi også det overskud yderligere.

Der er råd til, at overenskomsterne sikrer bedre arbejdsforhold, så vi ikke bliver nedslidte af at gå på arbejde. Hvad end det sker via kortere ugentlig arbejdstid, bedre arbejdsmiljø, seniorordninger eller ved andre forbedringer, så er der så rigeligt råd.

Fagligt Landsudvalg 11. december 2023.

ENHEDSLISTEN

FAGLIGT LANDSUDVALG

Denne pjece er udgivet af Enhedslistens Faglig Landsudvalg.

Formålet er at komme med fakta og argumenter for en overenskomstfornyelse, der kan leve op til medlemmernes krav og forventninger.

I Enhedslisten bakker vi op om den danske overenskomstmodel, hvor det er medlemmerne, der tager stilling til, hvad der skal stå i overenskomsten.

Som socialister støtter vi selvfølgelig de organiserede arbejderes kamp for en mere retfærdig fordeling af det overskud, de skaber for virksomhederne.

Hvis du vil vide mere om Enhedslistens faglige arbejde, så kontakt Enhedslisten Faglig Landsudvalg på faglig@enhedslisten.dk

Hvis du vil have flere argumenter, så læs mere på vores faglige hjemmeside faglig.enhedslisten.dk

Hvis du vil være medlem af Enhedslisten og deltage i vores faglige arbejde kan du melde dig ind på enhedslisten.dk/blivmedlem